

Upplands Väsby kommun

Granskning av delårsrapport 2020

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Granskning av delårsrapport.....	2
2.1. Bakgrund.....	2
3. Bedömning av resultatet i delårsrapporten i förhållande till av fullmäktige beslutade mål	2
4. Granskning av delårsbokslutets finansiella delar.....	5
4.1. Inledning	5
4.2. Anvisningar	5
4.3. Allmänt om kvaliteten på bokslutet	5
4.4. Kort om resultatet.....	6
4.5. Kort om anläggningstillgångar	7
4.6. Kort om periodiseringar av kostnader och projekt.....	8

1. Sammanfattning

Vi har översiktligt granskat Upplands Väsby kommuns delårsrapport per 31 augusti 2020. De väsentligaste slutsatserna i granskningen sammanfattas enligt följande:

- Fullmäktige har utifrån god ekonomisk hushållning fastställt mål för verksamheten. Delårsrapporten innehåller bedömd måluppfyllelse för de av fullmäktige fastställda sex målen. Vidare redogörs för uppföljning av de riktade uppdragen. Uppföljningen presenteras på ett överskådligt sätt. Nämndmålen omfattas dock inte av kommunens övergripande delårsrapport, utan framgår av nämndernas respektive delårsrapporter.
- Förvaltningsberättelsen innehåller händelser av väsentlig betydelse, upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning, en redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till kommunfullmäktiges budget samt en bedömning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultatet. Bedömningen är att förvaltningsberättelsen, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.
- Resultatet per 31 augusti uppgår till 195,2 mkr. Kommunen prognostiserar ett överskott för året om 192,2 mkr, jämfört med budgeterat överskott om 79,3 mkr. Avvikelse mellan prognosticerat resultat för helåret och budget om 112,9 mkr förklaras främst av ökade intäkter kopplat till bidrag och avgifter i utjämningsystemen och generella bidrag som avviker med 140,9 mkr samtidigt som skatteintäkterna ligger 42,1 mkr lägre än budgeterat. Verksamhetens nettokostnad prognosticeras bli 8,9 mkr lägre än budgeterat.

2. Granskning av delårsrapport

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagens 12 kap 2 § ställs krav på revisorerna att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten.

På uppdrag av revisorerna i Upplands Väsby kommun har EY genomfört en översiktlig granskning av delårsrapporten per 31 augusti 2020 som Upplands Väsby Kommun är skyldiga att upprätta enligt Kommunallagen och Lag om kommunal redovisning.

Förutom granskning av delårsrapporten har en genomgång skett av protokoll och tjänsteskrivelser inklusive bilagor från Kommunstyrelsens arbetsutskott. Vidare har ett antal intervjuer genomförts med berörd personal som upprättat delårsbokslutet. Intervjuerna har utförts i syfte att erhålla rimliga förklaringar till resultatutfall, avvikelser mot budget och årsprognoser.

Granskningen har också inriktats på uppföljning av att regler i Lag om kommunal redovisning och kommunallagen, samt rekommendationer från rådet för kommunal redovisning, har följts.

3. Bedömning av resultatet i delårsrapporten i förhållande till av fullmäktige beslutade mål

Kommunallagen fokuserar på god ekonomisk hushållning (proposition 2003/04:105) och på behovet av att få en ökad långsiktighet i den ekonomiska och verksamhetsmässiga

planeringen. Kommunallagen ställer krav på att budget skall vara i balans och att budget och flerårsplan skall innehålla finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen skall följas upp kontinuerligt och det är kommunstyrelsens ansvar att i delårsrapporten och årsredovisningen utvärdera måluppfyllelsen.

Enligt bestämmelserna i kommunallagen skall revisorerna bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat om. Ett viktigt underlag för revisorerna är kommunstyrelsens analys i delårsrapporten. Revisorernas bedömning baseras på en genomgång av styrelsens redovisning och analys i delårsrapporten samt en mer översiktlig granskning av underlag.

I flerårsplanen 2020–2022 fastställdes sex fullmäktigemål, inom fyra perspektiv, utifrån vilka god ekonomisk hushållning för kommunen som helhet ska bedömas. I delårsrapporten görs en sammanfattande bedömning av de sex målen utifrån hittills rapporterat resultat. År 2020 har varit ett extraordinärt år till följd av Coronapandemin. Kommunens strategi som inneburit att utöver krishantering, prioritera det lagstadgade grunduppdraget uppges ha påverkat resurstilldelning till det målstyrda utvecklingsarbetet. Verksamheterna beskrivs dock ha verkställt flera av fullmäktiges uppdrag samt de mål som nämnderna formulerat för att uppfylla fullmäktigemålen. Arbete med flera av uppdragen pågår enligt plan, men förseningar och inställda aktiviteter till följd av Coronapandemin påverkar måluppfyllelsen i stort. Sammantaget bedöms ett av fullmäktiges mål vara uppfyllt, medan fem mål bedöms vara delvis uppfyllda. Kommunstyrelsens sammanfattade bedömning per tertial 2 är att måluppfyllelsen är acceptabel.

Kommunfullmäktiges mål	
Kommunen har ett högt resultatmål	
Upplands Väsby barn och elever når sin fulla potential och alla går ut skolan med fullständiga betyg	
Kommunen erbjuder vård, omsorg och stöd som utgår från medborgarens behov och önskemål	
Upplands Väsby har ett gott näringslivsklimat och en inkluderande arbetsmarknad som gynnar lokal tillväxt	
Upplands Väsby är en trygg, tillgänglig och hållbar kommun	
Kommunen är en attraktiv arbetsgivare	

I delårsrapporten finns inga "röda bedömningar" av måluppfyllelsen avseende fullmäktigemålen, men ett antal avvikelser (gul bedömning) lyfts fram, bland annat att:

- Någon entydig resultatutveckling inte ses inom utbildningsområdet. I underlaget som analyserats ses enheter och grupper med resultatförbättring, men även exempel där resultatet utvecklats negativt.
- Arbetslösheten har ökat kraftigt i kommunen. Jämfört med juli 2019 så hade arbetslösheten per juli 2020 ökat med 45 procentenheter (en ökning om 769 personer). Totalt var 2 479 personer inskrivna som arbetslösa i juli 2020. Arbetslösheten har framförallt ökat bland ungdomar och utrikesfödda.
- Utbildningsnämnden prognostiserar ett underskott om -2,6 mkr, varav egen regi står för -6,8 mkr. Underskottet i egenregin uppges bland annat bero på att grundskola och gymnasieskola inte fullt ut lyckats anpassa sina verksamheter efter minskade volymer.

I delårsrapporten finns dock "röda bedömningar" av genomförandet av tre särskilda riktade uppdrag. Samtliga orsaker kan härledas till covid-19.

- Inom målet "Kommunen har ett högt resultatmål" har uppdraget om att utreda möjligheterna att införa transportservice i egen regi (UBN, ON) inte kunnat genomföras då resurser inte funnits tillgängliga på grund av covid-19.
- Uppdraget om att genomföra utredningar för långsiktig kostnads kontroll (UBN) inom målet "Upplands Väsby barn och elever når sin fulla potential och alla går ut skolan med fullständiga betyg" har inte påbörjats i tid då resurser för att påbörja utredning inte funnits tillgängliga på grund av covid-19.
- Vidare fick KS i uppdrag att öka delaktigheten i samhällsutvecklingen via medborgardialoger för att bidra till målet om att "Upplands Väsby är en trygg, tillgänglig och hållbar kommun". Då inga större medborgardialoger ägt rum under året bedöms uppdraget inte ha slutförts.

I delårsrapporten redogörs för ett antal avvikelser från grunduppdraget till följd av pandemin, där välfärdsnämnderna (utbildningsnämnden, omsorgsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden samt familjerättsnämnden) står för de mest omfattande avvikelserna. Inom skolan har stora delar ställts om till distansundervisning. För att säkerställa omsorgen om kommunens brukare har betydande arbete lagts på att tillverka skyddsutrustning och lösa bemanningen inom vård och omsorg. Vidare har mycket verksamhet ställts in inom såväl omsorgsområdet (dagverksamhet och växelvård) som kultur- och fritidsområdet. Den stigande arbetslösheten rapporteras ha medfört ett högre tryck på socialnämndens verksamheter. Vidare är socialnämndens samtliga verksamheter påverkade av den rådande situationen. Försörjningsstöd och skyddade boenden är verksamheter som sticker ut när det gäller ökad belastning. Även miljöavdelningen inom bygg- och miljönämnden har påverkats av covid-19, då tillsynsarbetet inte kunnat genomföras i enlighet med gällande tillsynsplan. Inspektioner inom vissa verksamheter, exempelvis äldreboenden har blivit särskilt påverkade. Pandemin har även föranlett nya uppgifter för miljöavdelningen avseende trängselkontroller.

Förvaltningsberättelsen innehåller händelser av väsentlig betydelse, upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning, en redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till kommunfullmäktiges budget samt en bedömning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultatet. Vår bedömning är att förvaltningsberättelsen, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med rekommendationer från rådet för kommunal redovisning.

Delårsrapporten innehåller uppföljning och bedömd måluppfyllelse för de av kommunfullmäktige fastställda målen. Uppföljningen presenteras på ett överskådligt sätt. Nämndmålen omfattas dock inte av kommunens övergripande delårsrapport, utan framgår av nämndernas respektive delårsrapporter.

År 2020 har kantats av Coronapandemin, vilket föranlett avvikelser mot grunduppdraget. Störst avvikelser uppvisas inom välfärdsnämnderna. Riktade uppdrag till nämnderna som ej genomförts, och som därför "rödmarkerats", härleds samtliga till covid-19. Av delårsrapporten framkommer att nämnderna återrapporterat avvikelser och betydande utmaningar.

4. Granskning av delårsbokslutets finansiella delar

4.1. Inledning

Granskningen av delårsbokslutet har skett enligt god sed. Granskningen har varit av karaktären "översiktlig granskning" och har bland annat omfattat:

- Analytisk granskning av utfall mot budget och föregående år för kommunen som helhet och per nämnd för resultatet samt för kommunen vad gäller balansräkningen.
- Kontroll av avstämningar för samtliga väsentliga konton.
- Substansgranskning av avtal och underlag för väsentliga transaktioner.
- Genomläsning av samtliga nämnders delårsbokslut med bilagor.
- Diskussion med ekonomer vad gäller redovisningsprinciper och väsentliga bedömningar.
- Diskussion med kommunledningen vad gäller väsentliga bedömningsposter.
- Genomläsning av protokoll.

4.2. Anvisningar

Anvisningarna i delårsbokslutet bedöms vara tydliga och efterlevs av förvaltningarna. En tydlig stringens finns kopplad till bland annat uppföljning av mål och uppdrag, samt beskrivning av effektiviseringar och åtgärder.

4.3. Allmänt om kvaliteten på bokslutet

Bokslutet är överlag väl dokumenterat med erforderliga underlag för avstämning av väsentliga konton. Vi bedömer att kommunen i allt väsentligt följer den kommunala redovisningslagen (LKBR) och RKR:s rekommendationer.

I september 2020 presenterade RKR ett yttrande avseende vissa redovisningsfrågor med anledning av särskilda omständigheter kopplade till coronapandemin. En av dessa frågor är redovisning av extra generella statsbidrag i delårsrapporten. Kontentan av yttrandet är att statsbidraget ska schablonmässigt periodiseras över återstående del av räkenskapsåret så att intäkterna redovisas med 1/12 per månad. Vi har i vår granskning stämt av att kommunen har hanterat dessa statsbidrag i enlighet med RKR:s yttrande.

Vi har i tidigare delårs- och bokslutsrapporter noterat förbättringsmöjligheter kopplat till dokumentation avseende redovisade bidragsskulder och mer specifikt rörande erhållna flyktingbidrag. Per sista augusti 2020 har dessa poster minskat mot tidigare perioder, mestadels till följd av lägre mängd bidrag för flyktingmottagande. Vi bedömer dock att förbättringsmöjligheter kvarstår och syftar då främst på förbättrad dokumentation. Utförliga bokslutsunderlag bör bestå av en sammanställning med bifogade underlag såsom bidragsansökan, beslut om utbetalning, sammanställning över de kostnader som redovisats mot projektet, bedömningar av utfall mot beviljade medel och om större avvikelser finns åtgärdsplaner för att utnyttja beviljade medel. Det bör också framgå av dokumentationen om det kan föreligga eventuell återbetalningsskyldighet om medlen inte utnyttjas inom en viss tid.

4.4. Kort om resultatet

Det ekonomiska resultatet per 31 augusti uppgår till 195,2 mkr (67,2 mkr). Årsprognosen pekar på ett positivt resultat om 192,2 mkr (47,8 mkr) jämfört mot budgeterat resultat om 79,3 mkr. Avvikelsen mellan prognos och budget uppgår till 112,8 mkr där stor del av avvikelsen går att härleda till bidrag och avgifter i utjämningsystemen och generella bidrag avviker med 141 mkr mellan prognos och budget. Förklaring till avvikelsen härleds till att generella statsbidrag och utjämningsbidrag har inneburit mer intäkter än vad som var budgeterat samt att kommunen erhållit stöd för stärkt kommunsektor om ca 59 mkr som inte heller förekom i budgeten.

Verksamhetens intäkter har jämfört med föregående år ökat med 45,2 mkr vilket framförallt förklaras av ökade exploateringsintäkter (förändring ca 30 mkr) och ökade intäkter för taxor och avgifter (förändring ca 26 mkr). Samtidigt har intäkter för bidrag minskat med 12,5 mkr jämfört med föregående år.

Verksamhetens kostnader har jämfört med föregående år ökat med 52,8 mkr. Förändringen går främst att härleda till köp av huvudverksamhet (ökat med ca 18,5 mkr), övriga tjänster (ökat med ca 15,7 mkr) samt personalkostnader (ökat med ca 12,1 mkr). Avskrivningarna har ökat med 5,2 mkr mot föregående år.

Kommunens skatteintäkter har jämfört med föregående år minskat med 14,5 och de generella statsbidragen har ökat med 132,1 mkr. Kommunens finansiella resultat uppgår till -4,5 mkr vilket är minskning om 4 mkr mot föregående år.

4.4.1. Nämndernas resultat och prognos:

Nämnd mkr	Resultat aug 2020	Resultat aug 2019	Prognos 2020	Budget 2020	Bokslut 2019	Prognos avvikelse
Kommunstyrelse	36,7	5,9	47,0	1,8	12,5	45,2
<i>varav KS särskilda medel</i>	7,8	2,5	8,1	0,0	5,6	8,1
Revisionen	1,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Räddningstjänsten	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
Överförmyndarnämnd	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,2	0,0
Omsorgsnämnden	-2,9	4,4	-14,5	0,0	4,3	-14,5
<i>varav egen regi</i>	-32,0	-7,9	-40,8	0,0	-11,6	-40,8
Socialnämnden	-9,5	-5,4	-14,1	0,0	-9,4	-14,1
Familjerättsnämnd	0,0	0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2
Kultur- och fritidsnämnd	6,0	3,8	2,0	4,4	2,1	-2,4
Utbildningsnämnd	15,6	6,3	-2,6	0,0	-33,1	-2,6
<i>varav egen regi</i>	3,1	4,1	-9,1	0,0	-3,5	-9,1
Teknik- och fastighetsutskott	17,4	19,4	6,3	-4,4	3,4	4,6
<i>varav affärsdrivande vht</i>	2,8	0,7	-4,0	-6,1	0,0	2,1
Bygg och miljönämnden	1,8	2,6	2,4	0,0	2,1	2,4
Summa nämnder	66,0	37,6	26,3	1,8	-18,1	24,5
Finansiering	129,2	-29,3	165,9	77,5	114,6	88,3
Summa	195,2	8,3	192,2	79,3	96,5	112,8

Nedan görs en kort analys av några nämnder med väsentliga avvikelser mellan prognostiserat resultat för 2020 jämfört mot budget per helår.

Kommunstyrelsen redovisar ett utfall för perioden uppgående till 36,7 mkr (5,9 mkr). Prognosen för helår visar på ett resultat om 47 mkr. Det innebär en avvikelse mot budget om 45,2 mkr. Kommunledningskontoret står för 7,1 mkr av överskottet i prognosen, samhällsplanering och exploatering står för resterande 39,9 mkr. Avvikelsen för samhällsplanering och exploatering förklaras främst av försäljningen av projektet Fyrklövern som har genererat en nettointäkt om 44,2 mkr.

Omsorgsnämnden redovisar ett utfall för perioden uppgående till -2,9 mkr (4,4 mkr). Prognosen för helåret visar på ett utfall om -14,5 mkr. Det innebär en avvikelse mot budget om -14,5 mkr. Avvikelsen mellan prognos och budget förklaras av lägre kostnader för avdelningen för äldre och personer med funktionsnedsättning om 24,4 mkr samt ökade kostnader för Väsby Stöd och Omsorg om 40,1 mkr. Covid -19 har påverkat äldreomsorgen med lägre kostnader samtidigt som de har inneburit ökade kostnader för Väsby Stöd och Omsorg.

Socialnämnden redovisar ett utfall för perioden som uppgår till -9,5 mkr (5,4 mkr). Prognosen för helår uppgår till -14,1 mkr att jämföra med ett budgeterat nollresultat. Det negativa prognostiserade resultatet jämfört mot budget förklaras till största del av höga kostnader för kostnader för skyddat boende inom ramen för ekonomiskt bistånd (7 mkr högre än budgeterat) samt kostnader för försörjningsstöd (4 mkr). Det bedöms inte förekomma några större kostnader direkt relaterat till Covid -19.

Utbildningsnämnden redovisar ett utfall för perioden som uppgår till 15,6 mkr (6,3 mkr) varav 3,1 mkr (4,1 mkr) för egen regi. Prognosen för helår uppgår till -2,6 mkr, varav egen regi utgör -9,1 mkr, att jämföra med ett budgeterat nollresultat. Egen regis underskott härleds till att verksamheterna inom grundskola och gymnasieskola inte fullt ut lyckats anpassa sig till minskade volymer. Underskottet motverkas till viss del centralt på utbildningskontoret av motsvarande volymöverskott. Andra faktorer som bidrar till underskottet är ökade kostnader avseende grundskola, särskola och gymnasium.

4.5. Kort om anläggningstillgångar

Vi har gjort en översiktlig analys av bokförda värden på anläggningstillgångarna. Totalt uppgår anläggningstillgångarna till 3 102 mkr, en ökning om 174 mkr mot 31 december 2019. Förändringen härleds till investeringar i publika fastigheter samt pågående projekt.

Kommunens pågående projekt uppgår per 31 augusti till 726 mkr. Under 2020 har investeringar om 255 mkr skett i de pågående projekten. Fram till och med augusti har kommunen slutredovisat 180 mkr av redovisade pågående projekt. Största delen av de färdigställda projekten under 2020 avser underhåll, tillgänglighetsanpassningar samt nybyggnation av gator och vägar.

I samband med granskningen av finansiella anläggningstillgångar har vi noterat att kommunen har ett bokfört värde om 19 mkr för dotterbolag Batteriet Fastigheter AB. Vid uppföljning av värdet på eget kapital i Batteriet Fastigheter AB per 2019-12-31 konstateras att det uppgår till negativt 1 mkr. I årsredovisningen för Batteriet Fastigheter förklaras att marknadsvärdet på fastigheter och mark överstiger bokfört värde varför ingen kontrollbalansräkning har upprättats. Vi har inhämtat extern värdering genomförd i maj 2020 av bolagets fastigheter, där fastigheterna värderas till 7,1 mkr. Utifrån värderingen är vår bedömning att det föreligger ett nedskrivningsbehov kopplat till andelarna i Batteriet Fastigheter AB. Kommunen kommer inför bokslut genomföra nedskrivningsprövning avseende detta innehav.

4.6. Kort om periodiseringar av kostnader och projekt

Vi har i tidigare delårs- och bokslutsrapport kommenterat på förbättringsmöjligheter avseende underlag för bedömningsposter avseende kostnader och projekt som ännu inte har fakturerats. Detta gäller bland annat upplupna kostnader för hemtjänst. Vid uppföljning i årets granskning konstateras att underlagen överlag har förbättrats med hänvisning till underliggande beräkningar som förklarar uppbokat belopp.

Vid delårsbokslutet uppgår erhållna bidrag inom IFO, kopplat till flyktingsituationen till 13 mkr. Detta är en minskning om ca 43 mkr mot sista augusti 2019. Förändringen förklaras av att kommunen under de senaste åren erhållit minskade bidrag för flyktningmottagande. Bidragen erhålls när en nyanländ ankommer till kommunen och bokförs då som skuld. I takt med att kostnader uppkommer så intäktsförs bidragen. Intäkterna erhålls månadsvis de första två åren efter att en individ anlänt medan kostnader inte är knutna till en viss period. Kostnaderna är inte heller kopplade till specifika individer och någon återbetalningsskyldighet föreligger inte. Tidigare har intäkterna under en längre period överstigit kostnaderna vilket inneburit att en stor skuldpost har byggts upp. Vi rekommenderade föregående år kommunen att se över huruvida skulden periodiseras på ett rättvisande sätt. Vid uppföljning i årets granskning konstateras hanteringen är oförändrad mot tidigare år. Således kvarstår rekommendationen. Vi kan dock konstatera att intäkterna och kostnaderna under 2020 har legat i nivå vilket har inneburit att skulden har minskat från 55 mkr per 2019-08-31 till 13 mkr per 2020-08-31.

Stockholm den 6 oktober 2020

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Sara Edholm
Auktoriserad revisor